

LIST IZLAZI TJEDNO, GODIŠNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.— OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA VII. BROJ 21. SIBENIK, 24. svibnja 1936.

RUKOPISI SE NE VRACAJU — ADRESA UREDNISTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.

Okrunjena kraljica

Celik je tvrd i otporan. I granit je prestavnik tvrdoće i ustrajnosti. No ni jedan ni drugi nisu takvi, da na njih ne može ništa uplivati. Vrijeme i njih, ma kako već bili tvrdi, mijenja, mekša i krši.

A čovjek? Čovječji duh? — On obično nema ni toliko tvrdoće, otpornosti i ustrajnosti koliko čelik i granit. Zato se ljudi tako lako prilagode i privikuju.

I mišljenje, i nazor pojedinačca se mijenjaju. Moguće smo pred nekoliko godina imali potpuno drukčije misli nego danas. Drukčije smo čuvstvovali i drukčije sudili o raznim vjerskim, političkim i gospodarskim pitanjima.

Odakle te promjene? Naivan bi bio koji bi za to naveo samo jedan ili dva uzroka. Mnogo ih je! I odgoj, i društvo, i način života, i sto drugih manjih i većih uzroka. Ipak nećemo pretjerati ako kažemo: Štampa stvara javno mišljenje; a to oblikuje i nas!

Štampa je crna kraljica koja gospodari nad mnogim srcima. Doduše, mi, razumna bića, postavismo toj kraljici na glavu krunu, ali sada smo njezini pokorni poklonici. I za premnoge je njezina riječ nepobitna i sveta. Pokoravaju joj se kao stroj svom strojevođi!

Nismo ni svjesni koliko štampa upliva na naše mišljenje i čuvstva; kako zapravo ona stvara svjetske sukobe i razrješuje međunarodne uzlove.

Izgovorena riječ djeluje samo dotle dok potresa zrak, a slova ostaju tisuće godina i kroz oči ulaze u duše stotina naraštaja. Krist je svojom riječju osvajaio slušaoce i stvarao od njih junake i mučenike; ali ta Njegova divna i osvajačička riječ za nas ne bi skoro ništa značila da je apostoli ne prenoše na papir.

Usprkos toga, mnogi još potpuno ne shvaćaju svu veličinu i važnost štampe: knjiga, časopisa i novina. Osobito novina!

Ako se igdje vodi borba, to se vodi u štampi. Tu je pravo kreševol! I katolici će pobjeđivati ili će biti pobjeđivani, prema tome koliko budu imali štampe u svojim rukama!

Štampa, ta okrunjena crna kraljica, koja uz svoje žezlo priveza sve pokrajine i sve zemlje!

Naše smjernice

Sv. Otac o najaktuelnijim pitanjima današnjice

Prilikom svečanog otvorenja svjetske izložbe katoličke štampe u Vatikanu 12. t. mj. Sv. Otac Papa Pio XI. održao je značajan govor, koji radi njegove velike važnosti u izvratku donosimo:

RUSIJA I NJEMAČKA

»Poznato vam je i malo prije je spomenuto, da postoje žalosna odsuća na ovoj izložbi, a to čini, da su u ovaj mah našem srecu to bliže dvije velike zemlje i dva velika naroda. Prva od njih je prostrana i vrlo napućena Rusija, jer je tamo pravi bijes mržnje na Boga porušio i još stalno ruši sve, što se odnosi na vjeru i naročito na katoličku vjeru, sve osim nepobjedive vjernosti i pravoga, upravo čudnog heroizma, koji očituju, može se kazati iz dana u dan, u novim sjajnim poglavljima martirologija. Druga je nama osobito dobro poznata i osobito draga Njemačka, jer u suprotnosti s istinom i pravvednošću i radi umjetnih ishitrenih idenciranja i mješanja između vjere i politike, ne dozvoljava, da postoji katolička štampa. Na jednom i drugoj strani iskazana je time katoličkoj štampi čast, što je time pokazano, da se boji njezinih uspjeha i snage. Na jednom i drugom mjestu se zbiva ono, što možemo nazvati počašću, iskazanom istini, odricanju i otporu. Obim velikim zemljama i narodima, svima i pojedinim našim dragim sinovima, koji se tamo nalaze, neka ode s ovoga mjesta i u ovaj čas naš bolni pozdrav i naše časno sjećanje.«

OPASNOST OD KOMUNIZMA

»Prva, najveća i najopćenitija opasnost bez sumnje je komunizam u svim svojim oblicima i stupnjima. On čitav ugrožava i otvoreno pobija ili podmuklo potkapa: dostojanstvo ličnosti, svetost obitelji, rad i sigurnost civili-

zovačoga društva, ali najviše katoličku Crkvu. Brojna i radi toga vrlo raširena književnost izlaže njihovu nauku, a njihovu praksu nam pokazuje više zemalja (Rusija, Meksiko, Španjolska, Urugvaj, Brazilija), u kojima su gospodari ili su kušali zagospodariti.

To je velika opasnost, opasnost totalna i univerzalna. Općenitost te opasnosti je stalno i bez prikrivanja proglašavana i promicana i podupirana od propagande, kod koje se ne šteti. Ona je tim opasnija, što, u posljednje vrijeme radi tako, da uzima manje nasilan i manje razoran oblik, da bi mogla bolje prodrijeti u krugove, koji su joj do tada bili manje pristupačni, i postići, kao što je uistinu i postigla, nevjerojatne saveze ili barem muk i toleranciju, koje su od neprocjenive koristi za stvar zla i od najkobnijih posljedica za dobru stvar.

Recite, dragi sinovi, da ste vidjeli Zajedničkoga Oca svih otkupljenih, Namjesnika Kristova, duboko zabrinutoga i ražalosćenoga radi ove najveće opasnosti, koja ugrožava čitav svijet i koja u nekim krajevima već počinja najteže štete, osobito u Evropi.

Kažite, predragi sinovi, da Zajednički Otac ne prestaje upozoravati na opasnost, koju mnogi i premnogi, kako se čini, ne vide ili ne priznaju težinu i neposrednost opasnosti. Kažite i to, kako smo vam kazali, da znači pomagati i ravnati puteve ovoj opasnosti, ako se popušta u zaštiti javnoga morala i ako se ne staje na put onom poganstvu, koje lako i skoro neizbježno dovodi do nemoralna, pa bilo u obliku rafinirane materijalne civilizacije.«

CRKVA I DRŽAVA

»I kažite, ljubljani sinovi, i ne mojte prestati isticati, da Namje-

Nije samo jedamput zapisano da je današnji Papa dalekovidan. I zbilja: Pio XI je, mnogim svojim dosadašnjim djelima, dokazao da mu nije dobro poznata samo sadašnjost nego da zna gledati i u daleku budućnost. Takav dokaz je i izložba međunarodne katoličke štampe koju je lično, u Vatikanu, otvorio na svoj imendan, 12 ovoga mjeseca.

Na toj velikoj, i prvoj takvoj, međunarodnoj izložbi zastupane su 53 države. Svi narodi na njoj izložili su svoju katoličku štampu. I neće pogriješiti: ko bude po jačini štampe sudio i o jačini katoličkoga svjetovnog nazora u dotičnoj državi.

I Hrvati imaju, na međunarodnoj izložbi katoličke štampe u Vatikanskom Gradu, svoje posebno odjeljenje. Među Hrvatima izlazi 456 što mjesečnika, što tjednika i dnevnika. A od toga broja otpada na katoličku štampu 69. Sve drugo je neopredjeljeno ili izrazito protivukatoličko.

Ako smo iskreni, broj 69 nije ni tako malen; no ipak se gubi pred 387. A onda: Kolika je naklada katoličkih i protivukatoličkih listova?! Nažalost, taj omjer je više puta za nas porazan!

Iz jedne statistike doznajemo da katolici žrtvuju za dobrotvornost razmjerno 60 postotaka, za katoličko školstvo 20, za razne dru-

snik Kristov ne samo kao Zajednički Otac svih svjernika, nego još i više i kao sin našega vremena, ne samo radi dobra Crkve, kojoj je Glava, nego i radi općega dobra ne samo vjeruje, nego i glasno kaže, da je katolička Crkva nezamjenjiva potpora i jedina zaštita pravog i istinskog Kršćanstva. Što je zapravo izvan katoličke Crkve ostalo, poslije pravog pustošenja tako zvane slobodne misli, liberalizma i različitih samozvanih Reforma; što je ostalo od nauke Isusa Krista i Evanđelja i legitimne Predaje? Što je preostalo od sakramenata, koje je Krist ustanovio? Što je ostalo i od iste Njegove Osobe?...

Izričito smo kazali, da kanimo govoriti ne samo kao Glava Katoličke Crkve, nego još više i kao sin našega vremena, a time smo htjeli kazati kao svjedok i učesnik u događajima, koji prijete našim savremenima i ustanovama, u kojima se odigrava njihov lični, obiteljski i kolektivni život.

Govorimo tako, jer smo sa stonovitoga gledišta, gledišta najnovijih i definitivnih događaja, teško zabrinuti za državne i socijalne ustanove više zemaljske i vremenite, nego katoličke Crkve. Nije to radi toga, da nas ne bi duboko ožalosćivala i sama pomisao na poteškoće, koje sile zla spremaju mističnom tijelu Isusa Krista u liku dobrih i vjernih sluga Božjih, i još više pomisao na brodolom, koji će pretrpjeti mnoge duše u vrtlogu pogrješaka i strasti razularenih nasiljem, prevarom, pa i lošim znakovima, kao što smo imali više puta prilike vidjeti. No Crkva je božanska ustanova i u svoju korist ima božansko obećanje. Protivničke sile mogu zauzeti najstrahovitiji opseg, njihovi napadaji mogu biti bjesniji i opasniji nego ikada prije, ali je pisano: Ne će nadjačati! To je riječ Božja i ona se ne može izbrisati. Sigurno ne provode zdravu i smišljenu politiku (eto i to vam hoćemo kazati) oni koji priječe život i akciju Cr-

ge dobre svrhe 15, a za katoličku štampu samo jedan postotak od svih novčanih doprinosa za pobjedu Kristovih nazora.

I ta statistika je, iskreno priznajmo, veoma žalosna za vrijeme u kojemu živimo i borimo se s neprijateljima s desna i s lijeva.

Međunarodna izložba katoličke štampe biće otvorena samo pola godine. Ali i poslije, kad se ta izložba zatvori, katolička štampa nastaviće borbu za istinu, socijalnu pravdu, narodna prava i međunarodni mir. A bude li toga, biće i kruha koji današnjem pokoljenju zadaje najviše briga.

Ako smo katolici, čitajmo katoličku štampu! I širimo je! Ig.

kvi, kao ni oni, koji joj samo prave zapreke za pun i slobodan razvitak, odričući se samim tim zdravim i korisnim doprinosa, koje ona i samo ona može doprinijeti općoj sigurnosti, pravom miru i općem dobru.

Kažite glasno svima, da Crkva ne kani ničim uzurpirati ništa od onoga, što pripada politici u pravom smislu riječi i što joj pripada po njezinom cilju, ona ne će uzurpiranja, koje protiv svake istine danas ističu, da bi Crkvi stvorili poteškoće i da bi isključili njezinu blagotvornu djelatnost upravo iz onih najširih područja, koja imaju najviše potrebe od nje i kojima bi ona najviše koristila. To su: mladež, obitelj, škola, štampa i široki slojevi puka.

Crkva priznaje državi njezino vlastito područje djelovanja i naučava i zapovijeda njegovo savjesno poštovanje. No ne može dozvoliti, da politika zadire u moral i ne može zaboraviti zapovijed Božanskog Osnivača, koji joj je prema jakoj i dubokoj formulaciji velikoga Manzoniya zapovjedio, da se bavi time, »kako bi zagospodarila na području morala«, dakle svuda, gdje se o njemu radi i gdje on mora biti primjenjen: učeci ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio (Mt. 28, 20). . .«

Nedjeljno evanđelje

s poukom

Nedjelja među osminom
Uzašašća

EVANĐELJE SV. IVANA 15, 26—27 i 16, 1—4): U ono vrijeme: Reče Isus učenicima svojim: »Kad dode Utješitelj, kojega ću vam ja poslati od Oca, Duha istine, koji od Oca ishodi, on će svjedočiti za mene: i vi ćete svjedočiti, jer ste od početka sa mnom. Ovo sam vam kazao, da se ne sablaznite. Izgonit će vas iz sinagoga; pače dolazi čas, kad će svaki, koji vas pogubi, misliti, da iskazuje štovanje Bogu. I ovo će vam činiti, jer ne poznaju Oca niti mene. Ali sam vam ovo kazao, da se sjetite, kad dode čas njihov, da sam vam ja rekao.«

POUKA:

»Dolazi čas, kad će svaki, koji vas pogubi, misliti, da iskazuje štovanje Bogu«. Krist je poslao svoje apostole širom svijeta, da naučavaju Njegovu nauku. Apostol Pavao veli o toj nauci: »Mi propovijedamo Krista propetoga, Židovima sablazan, a poganima ludost«. Križ kao znak spasenja bio je srž i bit nove nauke. Protiv to-

ga Križa digoše se svi ondašnji narodi i vjere.

Počelo je progonstvo apostola. Židovi su ih progonili, jer da tobože progone pravu vjeru, vjeru u Jehovu. Mnogi su mislili, da vrše volju Božju, ako ubiju ili ocerne apostole. Savao, budući Pavao, vjerni Židov, čuvao je haljine onih, koji su kamenovali prvomučenika Stjepana, i sudjelovao tome kamenovanju. U svom vjerskom zanosu išao je u poglavica naroda moleći ih, da mu dozvole popasiti sve kršćane iz Damaska i dovesti ih u Jeruzolim. To su mu i dozvolili, ali mu se pred Damaskom ukaza Krist i obrati ga te on od progonitelja Savla posta apostol Pavao.

Što su činili Židovi, radili su i pogani. Digli su se na apostole, jer da ruše njihovu vjeru, vjeru poganskih idola, a naučavaju vjeru Križa, vjeru Boga na križu propetoga. Zatvarali su ih, tukli i konačno ubili.

Apostoli su strpljivo podnosili takvu sudbinu. Ne samo strpljivo, nego i radosno, jer su znali, da su, tek u takvim prilikama, na pravome putu. Krist im je to prorokao, da »se sjetite, kad dode čas njihov«.

Što je rečeno apostolima, rečeno je i njihovim nasljednicima, katoličkom svećenstvu. Riječi Kristove: »Izgonit će vas iz sinagoga; pače dolazi čas, kad će svaki, koji vas pogubi, misliti, da iskazuje štovanje Bogu« — današ se gotovo doslovno ispunjuju na kato-

Božanstvo Isusovo

Isus i grješnici

Naša je ljubav ograničena. Kada koga ljubimo, zatvorimo se u same sebe i napravimo skromni zakutak u svome srcu za ljubljene osobe, za oca, majku, ženu, djecu i dr. Sasma razumljivo. Mi posjedujemo samo iskrnu ljubavi, koju tvrdo štedimo. Ljubav je Isusova kudikamo drukčija. Nema bića, koje bi toliko bilo udaljeno ili duboko ugrezlo i palo, koje ne bi imalo pristupa k Isusu. Osim brojnih bolesnika, siromaha i potlačjenih Isus je nadasve ljubio grješnike. Sam kaže: »Došao sam spasiti grješnike, a ne pravednike«.

Nekoć je Isus prolazio cestom, koja je vodila preko Kafarnauma iz Damaska na more. Po toj cesti ugleda carinika Mateja i reče mu: »Idi za mnom!« I on pođe za Njim. Matej pozove Isusa u svoju kuću, gdje se bilo sabralo mno-

ličkom svećenstvu. Pokvareni svi jet danas upire sve svoje strijele na katoličko svećenstvo. Svi protivnici Križa Kristova uprli su sve sile da unište ugled i čast svećenstva. I što je najčudnije: protivnici, koji su se do juče klali i pobijali, danas su se ujedinili, kada treba napadati svećenstvo. Kapitalisti sa komunistima, fašisti sa demokratima, nacionalisti sa internacionalistima — svi su jedno u napadajima na svećenstvo. Svi oni zajednički rade, da »potjeraju svećenika iz sinagoge«, to jest iz javnoga života, iz škole, sudnice, parlamenta, pa čak i iz crkve.

Nerijetko ovi napadaji smućuju i mnogoga vjernika. Često se, pita: Zašto ovoliki napadaji sa svih strana, i najprotivnijih, na svećenstvo? Ta napada ih se u ime domovine, socijalne pravde, svjetskoga mira, a često i u ime Boga, kojega da je tobože svećenstvo napustilo i privezalo se uz ovaj svijet. Doista sve bi ovo bilo nerazumljivo, dapače bismo mogli povjerovati, da protivnici imaju pravo, kada ne bismo znali za riječi današnjega evanđelja. Sve se ovo danas događa, jer današnji ljudi »ne poznaju ni Oca ni Krista«. Ovakvu sudbinu Krist je preokao svojim svećenicima, »da se ne sablazne«. Ovi napadaji, najbolji su dokaz, da je katoličko svećenstvo na pravome putu, a vjernici, kada vide sve ove napadaje, neka se sjetite riječi našeg Učitelja: »Ali sam vam ovo kazao, da se sjetite, kad dode čas njihov, da sam vam ja rekao«.

uzvišena priča o izgubljenom sinu (Lk. 15). Grješnik je izgubljeni sin, kojega nebeski Otac željno očekuje i svečano prima. Teško je uopće pojmiti, bi li zemaljski otac tako postupao s razuzdanim i rasipnim sinom! Po svemu nam se čini, da je božanska pedagogija u svemu drukčija od naše.

Što da rečemo o ljubavi Isusovoj prema grješnicima, kada kaže: »Ja sam pastir dobri. Dobri pastir daje život za ovce svoje« (Iv. 10, 11). Taj Dobri Pastir ostavlja u pustinji ostale ovce i ide za izgubljenom, dok je ne nađe. »Kažem vam, da će tako biti veća radost na nebu za jednoga grješnika, koji čini pokoru, nego li za devedesetdevet pravednika, kojima ne treba pokore« (Lk. 15, 7).

Kako je Isus učio, tako je i postupao. Na Jakovljevom zdenecu razgovara sa ženom Samaritanom, iako se ne družu Židovi sa Samaritancima. Isus je tu otkrio sve grješno stanje njezine duše i ujedno je strpljivo poučio o sredstvima milosti, o molitvi i o dolasku Mesije. On je tako silan utisak ostavio kod nje, da je ostavila pehar i odmah poterala u grad i najavila dolazak Mesije. (Iv. 4). — Jedan od najznačajnijih primjera milosrdnoga postupka Isusova s grješnicima jest slučaj s javnom grješnicom. Farizej Šimun pozove Isusa na objed, najvjerovatnije da bi ga kritikovao. Vidi se to iz postupka, što ga je prezirno primio u kuću, kada ga po običaju židovskom nije ponudio vođom za pranje nogu, niti ga je poljubio. Iznenada pristupi k Isusu javna grješnica, pade pred Isusove noge, ljubi ih i kvasi svojim pokorničkim suzama, pomaže ih dragocjenom pomasti i otare svojom kosom. Farizej je očekivao, da će Isus radi gostoprimstva otjerati tu dosadnu i neobičnu ženu. Ali se kruto prevario. Isus se zauzeo za tu bijednicu, kada je izjavio, da joj se opraštaju grijesi, a farizeja je ukorio, što se onako nedolično ponio na dočeku.

Ako se Isus s jedne strane duboko ponizio do grješnika i bijednih, s druge strane nastupa kao samosvijestan Spasitelj i nepogrješivi Učitelj. Fridrik Nietzsche, taj poznati njemački mudrijan, koji se jednom drznuo reći: »Bog je mrtav, ja i vi smo ga umorili«, nastupao je kao neki prorok gospodskog i nadričovječjeg morala, ismjehujući Isusovu poniznost i Njegovu ljubav prema malenima, siromasima i grješnicima. On se kao kakav antikrist usudio reći, da nauk evanđelja, po njegovoj ludoj glavi, ponizuje ljudsko do-

Podlistak

Sjednica u hotelu

Nemamo župe ni župnika. Sve nam je to u Kraljevu, koje je dva puta udaljenije od Kruševca nego što je Perković od Šibenika. Tako, ko bi ih htio vidjeti i posjetiti mora se dva sata provozikati željeznicom.

Župe nemamo, ali zato imamo »Rimokatoličku crkvenu općinu«. Otkad sam ja tu, dobila je i novi odbor. A što je novo uvijek je svježije i pokretnije.

Nekidan urekaosmo sjednicu. Pa ne u župskom stanu, jer toga nema, niti u kakvom katoličkom domu, nego u hotelu »Oslobodenje«.

»Oslobodenje« je najprometniji hotel, iako se o njegovoj veličini i modernosti ne može govoriti. Gospodar nam redovito ustupa jednu sobu za sjednice, jer mu mnogi katolici dolaze na »čevapčice«, pivo i »špricer«. I radi toga treba ipak biti prijazan i širokogrudan.

Dakle: mislim pisati o sjednici. Svi odbornici ne dodoše. Glavni su ipak bili prisutni. Predsjednik, podpredsjednik, tajnik i blagajnik. Prvi vlakovoda, drugi ma-

jor, treći inženjer i četvrti narednik-vodnik.

Bez pozdravnoga govora i čitanja zapisnika, prihvatismo se tvrde kosti: Zidanje crkvice. — Ne, još nemamo ni opeka ni kamena, ni vapna ni cementa. A ni novaca! Nego samo se htjedosmo porazgovoriti: — Kako bi se u Kruševcu mogla sagraditi crkva.

Da je potrebna, svi smo se složili. —

Jednom sam pisao da tu živi oko 500 katolika; a prošlih dana me je župnik iz Kraljeva tvrdo uvjeravao da njihov broj nije ništa manji od 800. I tih osam stotina katolika nema niti jedne kapelice!

Gradnja crkve je nužno potrebna. Samo kako je sagraditi bez novaca? Imamo jednoga Srijemca, dimnjičara, koji skuplja od katolika redovito mjesečne doprinose; ali kad bi se samo na njih računalo, teško bi ikada zaživjela naša zvana u Kruševcu. — Jer od tih doprinosa plaća se lokal za nedjeljnu službu Božju i druge manje potreštine.

Kruševački katolici još uvijek osjećaju katoličima. Ta sve donedavno življahu među svojima i udisahu mirisavi tamjan koji se vije oko naših posvećenih oltara... Nu dokle će tako biti?

U čisto katoličkim krajevima se moramo boriti za svaku pojedinu dušu. I ta borba je katkada

bezuspješna! Što ćemo onda reći za krajeve u kojima katolici moraju, više puta, koprenom zastirati lice? Da ih slučajno ne prepoznaju! — Gdje nema crkve ni župnika?

Misije su oduvijek bile Crkvi na srcu. Krist i apostoli su bili prvi misionari, a njihovi sljedbenici žive i rade još i danas. I izgaraju od one iste Božje ljubavi koja je širila njihove grudi.

Uveden je, zato, i poseban »Misijski dan«. Tada se vjernici mole i skupljaju novčane doprinose za misijske krajeve, za obraćenje i pokrštenje bijednih pogana.

Drukčije ni ne može biti. Samo, eto, ne znamo da i kod nas postoje misijski krajevi! Krajevi, gdje nije potrebno pokrštavati nego sačuvati ono što je već pokršteno, što je naše. Naravno, svak će me razumjeti da tu mislim samo na naše katoličke vjernike.

A nije samo mala opasnost; skoro je sigurno da će naši vjernici u tim »misijskim krajevima« izgubiti, za nekoliko godina, svaki katolički, pa i vjerski osjećaj, ne budu li dobili svećenike i crkve.

I sad ruku na srce: Zar nije potrebnije spriječiti da se pokrštani ne opogane nego da se pogani pokrste?! A za nas govori još i to, što je košulja bliža od kaputa!

Ne govori se tu samo o Kruševcu. U svim gradovima Dunavske, Moravske i Vardarske banovine žive veće katoličke skupine. Žive od kruha, a manje od riječi Božje.

To su pitanja na koja mi dolje uopće ne mislimo!

— Tako smo međusobno izmjenjivali misli u jednoj sobi hotela »Oslobodenje«.

I što smo zaključili? — Svim našim preuzvišenim biskupima uputiće se pismo i zamoliće ih se da se jedne nedjelje u njihovim crkvama skuplja milostinja za gradnju katoličke crkve u Kruševcu. A to nije ni mnogo ni teško.

Ima nas tu iz svih biskupija, i živimo u misijskim krajevima. Zato molbe kruševačkih katolika ne bi smjele biti neuslišane!

Radi se o dušama!

Ko ima uši da čuje, neka čuje!

Kruševac, 15 V 1936 Dig.

OTKUDA FRANCUSKI KOMUNISTI DOBIVAJU NOVAC? Na ovo pitanje odgovorio je nekadanji ugledni komunist i komunistički zastupnik Jakov Doriot u svom listu »Emancipation«: »Otkuda novac? Iz Moskve. Ja i Barbe smo pripravnici tu tvrdnju potkrijepiti dokazima. Dokaz ćemo, da je sovjetska vlada od 1920. do 1934. isplatila 10 milijuna franaka francuskim komunistima.«

stojanstvo. No Nietzsche se kruto vara. Jer Isus znade sjediniti uzvišenost, samosvijest i herojsku snagu sa skromnošću, krotkošću i poniznošću. Takvo spajanje pogani nisu poznavali. Kod Grka i Rimljana ljudsko se društvo dijelilo u plemiće i robove, među kojima je bio nepremostivi jaz. Vjekovni most, koji spaja obe skrajnosti u jednu saglasnu sintezu, jest Isus Krist. — ni.

Po državi

NOVI HRVATSKI DNEVNIK U ZAGREBU. 24. t. mj. počće u Zagrebu izlaziti list »Hrvatski Dnevnik«. List će izlaziti dnevno u dva izdanja (jutarnje i večernje). Biće informativan i nezavisan, a zastupaće političku liniju hrvatskog seljačkog pokreta.

ZBOR DUHOVNE MLADEŽI ZAGREBAČKE slavi 21.—24. t. mj. svoju stogodišnjicu. Na toj proslavi biće izveden bogat program, u kojemu sudjeluju, između ostalih, i članovi Zbora.

NA LJUBLJANSKOM SVEUČILIŠTU rezultati glasanja su ovi: Katolička lista 344, marksistička 234 i nacionalistička 118 glasova. Katolički sveučilištari su dakle najjača skupina.

USPJEH ZAGREBAČKOGA ZBORA Zaključena je proljetna izložba Zagrebačkog Zbora. Sve su izložbe dobro uspjele, osobito izložba automobila. Na samom Zboru prodano je preko 60% izloženih automobila.

STRAJK RADNIKA. Radnici, zaposleni na gradnji stadiona za sokolski slet u Subotici, stupili su u štrajk, jer su nezadovoljni s preniskim nadnicama.

NAŠA PRIVREDA I SANKCIJE. Posljednja 2 mjeseca izvoz cementa iz tvornica u okolici Splita potpuno je zastao. Zbog toga su još 1. IV. t. g. sve tvornice cementa reducirale svoje poslovanje, dok su prije toga tvornice radile punim kapacitetom, jer je bio pojačan izvoz cementa u Siriju, Egipat i Palestinu radi pripreme za rat, koje su se tamo vršile. Međutim sada su narudžbe izostale, a tvornice imaju puna skladišta cementa te stoje pred potpunom obustavom rada. Tako će zbog primjene sankcija opet ogromni broj radnika ostati bez posla.

BANOVINSKE KONFERENCIJE JRZ. Prošle nedjelje održane su povjerljive banovinske konferencije jugoslavenske radikalne zajednice u Sarajevu, Zagrebu i Splitu. Za predsjednika banovinskog odbora u Zagrebu izabran je ministar g. Letica, u Sarajevu ministar g. dr Spaho, a u Splitu nar. poslanik g. dr Niko Novaković. U ban. odbor za prim. banovinu izabran je za potpredsjednika i dr Slavko Grubišić, liječnik iz Šibenika, bivši načelnik i odševljeni pristaša JNS. Konferenciji u Splitu prisustvovao je i senator don Frano Ivanišević.

Papa i proletarijat (Iz okružnice (enciklike) »Quadragesimo anno« Pape Pija XI. za obnovu socijalnoga poretka po evanđeoskim načelima)

(Nastavak)

PROTIV NEZAPOSLENOSTI

Uzroci nezaposlenosti Papa vidi jedan nezaposlenosti u slabosti organiziranim plaćama. »Premalene ili pretjerano velike plaće lako su uzrokom, da radnici ostanu bez posla... Socijalna pravednost zahtijeva, da se umom i voljom slože svi, pa da, koliko je moguće, plaće određuju tako, da što više radnika nađe zarade, koja će im dostajati, za dolično izdržavanje života.«

Drugi razlog nezaposlenosti vidi Papa u nepravednom razmjeru cijena, »kako se prodavaju proizvodi raznih struka, kao na primjer zemljoradnički, industrijski i drugi.«

Još druge uzroke nezaposlenosti vidi Papa u klasnoj borbi i u načelu o slobodnoj konkurenciji.

Radikalni spas

Spas nalazi poslije dugog i dubokog razmatranja u novom uređenju država i socijalnoga reda uopće.

Treba odstraniti razdor između primanja u najam i davanja rada, koji dijeli ljude u dvije stranke, kao u dvije protivne vojske, i sili ih na klasnu borbu.

»Radi ovoga razdora trgovine rada pretvaraju se u nekakvo bojno polje, gdje se obe vojske žestoko bore jedna protiv druge.«

Kalendar Svibanj

N.	24	VI Ned. po Uskrsu - Suzana m.
P.	25	Grgur VII.
U.	26	Filip Neri pr.
S.	27	Beda časni uč.
Č.	28	Augustin b. ☉ prvak
P.	29	Marlja Magd. Pazzi
S.	30	Feliks (Srećko) p. m.

Sv. Filip Neri

Rodio se u Firenci 22. srpnja 1515. Otac mu je bio uvaženi odvjetnik. Početne škole svršio je kod dominikanaca. Kasnije ga je otac poslao k ucu, da izučiti trgovačku školu i da naslijedi njegovo veliko bogatstvo. Filip je poslušao oca, ali se brzo uvjeri, da ga Bog zove za nešto više. Stoga ostavi uca i njegovo bogatstvo, pa otide u Rim, gdje je cijeli svoj vijek proživio. U Rimu je svršio filozofiju i bogosloviju. No iz poniznosti tek u 36. godini, na nagovor ispo-vjednika, dade se zaređiti za svećenika.

Kao što je sv. Pavao apostol bio sve svima, tako je i Filip od dana svoga svećeničkog ređenja postao cijelom Rimu sve. On je bio duša Rima. Čovjek, kojega je cijeli Rim poznavao, cijenio i ob-žavao.

U prvim danima svoga svećeničkog života osnovao je bratovštinu Presv. Trojstva sa svrhomi, da potpomaže bolesnike i siromašne putnike. Kasnije je osnovao zbor svećenika tzv. oratorijanaca, koji su svojim svećeničkim životom i dubokim znanjem morali obraćati

i spasavati duše.

Bolesnici i bijednici bili su Filipu prva i najmilija brigi. Svako-ga dana obilazio je sve rimske bol-nice, svugdje tješeci i dijeleći sv. sakramente. Iza bolesnika žar svog apostolskog srca dijelio je s omladinom. Znao je, da čovjek, ako se kao mladić nauči ići Božjim putem, da neće od njega otkupiti ni kada ostari. Stoga, da sačuva omladinu čistu i odanu Isusu, okupljao bi mladiće i djevojčice oko sebe. I kao starac od 80 godina skupio bi skoro svu rimsku mladež pa bi pošao u obližnji gaj ili šumu. Tu bi se on zajedno s njima igrao i šalio, a na koncu uz kratki nagovor, da budu dobri, poslušni i pobožni, otpustio bi ih njihovim kućama. Kad ga je netko zapitao, da li mu smeta, kada djeca buče i galame oko njega, Filip je odgovorio: »Ni najmanje. Neka na mojim leđima i drva cijepaju, samo neka ne griješe!«

Filip, po naravi veseljak, nije mogao trpjeti u svojoj blizini žalosnu i turbnu osobu. Kad bi opazio turbnoga mladića, približio bi se k njemu, udario bi ga po licu i kazao: »Mladiću, budi veseo!«

Iako je cijeli Rim štovao i cijenio Filipa, on je do zadnjega dana svoga života ostao čovjek poniznosti. Kad mu je Papa Grgur XIV. ponudio kardinalsku čast, svetac mu je duhovito odgovorio, da će ga već obznani, kad bude zgodno, da se primi te časti. U duhu poniznosti običavao bi više puta napola brade obrijati šetati se po ulici, samo da se prolaznici mogu nasmijati i našaliti na njegov račun.

Veselu crtu na svom licu nije svetac izgubio ni na času smrti. Skoro u šali izručio je Bogu svoju besmrtnu dušu god. 1595.

Iz davnih dana

Turski robovi XVII. vijeka u Šibeniku

U »Bogosl. Smotri« ove godine (br. 1. str. 87—101) izašao je moj članak pod gornjim natpisom, sastavljen po arhivskim podacima. Stvar je zanimiva obzirom na opće kulturne prilike, napose za Šibenik, jer se o turskim robovima u primorju malo pisalo, a o onima u našem gradu baš ništa. Naše će čitaoce zanimati, ako iz navedenoga članka donesemo bar nekoliko podataka.

Po naredbi generalnoga providura Leonarda Foscola god. 1647. u dalmatinskom primorju su se lovili turski suznji za ratne galije i svaka se glava plaćala 20 dukata. Harambaša Marko Gulin dobio je 4 dukata, a njegovi pomoćnici nagradu u hrani i novcu, kad su zarobili Jusufbega Fili-

povića, zapovjednika spahijske vojske u Bosni. Kasnije je Jusuf bio vraćen u zamjenu za Danijela Morosina na šibenskom polju god. 1659.

Ivan Mandušić, harambaša Murlaka, god. 1656. držao je u okovima u Šibeniku nekoga turskog roba. Noću se on odriješio i ubije nožem pijanoga gospodara. Kad je Ivanova žena čula zveket okova, stane zazivali u pomoć. Tada rob u nevolji zakolje i sebe.

Gašpar Bratić, harambaša iz šibensko-ga Docca, od g. 1658. dobivao je 4 dukata i baškot mjesечно za svakoga zarobljenoga Turčina. Rob bi bio poslan na galiju. Baš u Šibeniku god. 1689. generalni providur Jerko Cornaro objelodani pravilnik, po

vlasti krv, od koje živi svo gospodarstvo; u svojim rukama drže, da tako rečemo, dušu gospodarstva, tako da protiv njihove volje nitko ne može ni disati.

Ovo gomilanje moći i sile, koje je kao neka prirodna oznaka najnovijega gospodarstva, nastalo je naravnim putem iz beskrayne slobode konkurencije, koja samo onima daje živjeti, koji su najjači, što često znači isto kao da smo rekli: »oni, koji su u borbi najbezobzirniji i najmanje se brinu za savjest.«

Skrtnost — imperijalizam — internacionalizam

»Slobodno natjecanje sila utuklo je samo sebe; na mjesto slobodne trgovine stupila je gospodarska prevlast; lakomo gramjenje za dobitkom, naslijedila je borbu o prevlast; svo gospodarstvo postalo je strašno tvrdo, nemoralno i okrutno.«

Ovamo pridolaze još one velike štete, nastale od mješanja i ružnoga zapletaja javne vlasti sa poslovima idužnostima gospodarstva: takva je štetna stvar, i to jedna od najzastatnijih, ono zabacivanje veličanstva države, koja bi morala, kao kakvi kralji i vrhovni sudija, visoko sjediti i biti slobodna od svega strančarstva i zabrinuta jedino za opće dobro i pravdu. Ona naprotiv biva robinjica i podvrgava se ljudskoj pohlepi.

A gledom na međusobni odnošaj naroda iz jednoga su vrela istekle dvije rijeke na razne strane: s jedne strane izvire »nacionalizam« ili gospodarski »imperijalizam«, a s druge strane, ne manje pogubni i kleti novčani »internacio-

komu se morala plaćati desetina državnom pobiraču za robove, te zaplijenjene životinje i stvari.

Uglednije obitelji u Šibeniku držale su muške i ženske robove, nekad i po više članova. Većinom su to bili pohvatani muslimani iz turskih mjesta, iz Skradina, Velina, Drniša, Knina, Vrane, Zemunika, Nečvena, Čiste, Klisa, Cetine, Ključa, Ostrovice, Sinja, Osika, Udline, Skoplja, Skadra, Kupresa, Hlivna, Glamoča, Vakufa, Rame, Zmijane i t. d.

Robovi su više puta bili pokršteni. Upadno je, da se krštenje obavljalo u stolnoj crkvi u sredini, a ne uvijek u krstionici. Često je biskup sam krstio, a kumovahu ponajviše vojni časnici, šibenski plemići i ugledne gospode. Krstili su se odrasli, pošto su bili poučeni u vjeri. Neki su tom prigodom dobili slobodu.

Ne možemo ovdje iznašati imena i prezimena pokrštenih muslimana, koja mogu poslužiti za proučavanje stručnjacima, ali spominjemo, da nisu bez interesa, osobito kad se uzme u obzir, da u mjestima, gdje su Turci vladali po Dalmaciji, nema skoro nikakvih pismenih podataka o njihovim obiteljima i osobama.

Lijep je gest kršćanske braće Vidovića iz Šibenika. O njemu nam govori knjiga krštenih 1693.—1718. gradskog župskog ureda: »Mahmut Turčin iz Glamoča od 25 godina, sin Mehmeda i Merme Dračevića, rob braće Jurja, Marka i Šimuna Vidovića, bio je božjom milošću raspoložen da primi ortodoksnu katoličku vjeru i sveto krštenje. Braća Vidovići njemu kao i drugoj četvorici svojih robova, koji su otrprijepri padali robovima velikoga rizičara turske Bosne, da ne poginu duše ovih robova, nego da se po svetom preporođenju pridruže Kristu, prezrevši molbe i novac rizičara, iz čiste ljubavi k Bogu i katoličkoj vjeri, opraštaju sav dug i daju robovima slobodu.«

Nekoji su se pokršteni muslimani ženili u Šibeniku, iako o njima nema mnogo podataka. Tako se g. 1653. Petar Hurenović, negda musliman, nastanjen u Varošu, oženio sa Ružicom, kćerkom pok. Jurja Komnenovića iz Plava u Srbiji, u crkvi sv. Križa u Docu, u prisutnosti svjedoka Mihovila Nikolića i mnogih drugih koji su se veselili.

U članku sam naveo nekoliko podataka o kršćanskim zarobljenicima kod bosanskih Turaka. Nekoji su se kršćani htjeli ponovno oženiti, kad im je žena u ropstvu umrla. No to dokazati nije bila laka stvar. Iznio sam jedno posvjedočenje hadžije Kovačevića iz Glamoča (pisano begovskom bosančicom i potvrđeno turskim pečatom). On se zaklinje Muhamedovom vjerom, da je Anica žena Ivana Vukšića umrla na njegovom dvoru. To je bilo oko god. 1670.

Neki rob svjedoči, da je Jela Vrljević, žena Jurja, umrla u Hlivnu kao robinja Hasana Kune. Brat Hasana zakleo se na kruh i so i Muhamedanskom vjerom, da je ona žena umrla. U to doba (g. 1654, kako nam kaže isprava) bila je glava Hasan-

nalizam« ili »internacionalni imperijalizam«, kome je domovina, gdje mu je dobro.«

OSUDA KOMUNIZMA

Što hoće i kako hoće

»Komunizam uči i želi dvoje, i to ne potajno niti podzemnim putevima, nego javno, otvoreno i svim pa i najsilovitijim sredstvima: najostriju borbu među klasama i potpuno ukidanje privatnoga vlasništva.«

U ostvarivanju ovih ciljeva on ne preza ni pred čime, ne plaši se ničega; kad se domogao vlasti, upravo je nevjerovatno, kako se pokazuje groznim i nečovječnim. Tome su živim svjedokom oni zatorni pokolji i ruševine, kojima je opustošio goleme krajeve istočne Evrope i Azije.

Kakav je neprijatelj i kako otvoreni protivnik svete Crkve i samoga Boga, i previše je, nažalost, činima dokazao i svakoga dobro uvjerio.

Opasna nemarnost

»Iako zbog toga smatramo suvišnim upozoravati čestite i vjerne sinove svete Crkve na bezbožnu i nepravednu narav komunizma, ipak ne možemo bez velike boli promatrati bezbrižnost onih, koji, kako se čini, preziru ovu prijetuću opasnost i u nekoj nehajnoj lijenosti puštaju, da se svuda širi ono, što nasiljem i pokoljem želi zatrti čitavo društvo.«

To većma treba osuditi nemarnost onih, koji se sklanjaju promijeniti ili ukloniti pojave, što napunjuju gnjevom duše naroda te krče put k revoluciji i socijalnoj propasti.«

(Nastaviće se)

beđa na kolcu u Šibeniku (»la testa del quale al presente è in Sebenico sopra lo stendardo«). Zanimiv je i ovaj slučaj: Magdalena Zoraevič iz Ogorja sakrila se noću 12. oktobra 1654. u crkvi sv. Frane. Kad ju je komisija pitala, zašto je to učinila, rekla je: »Kapetan Stjepan Franić ima kćer robinju u Vakufu i hoće da mene tamo preda i tako otkupi svoju kćer. Voljela bih umrijeti od gladi, nego da me odvedu onamo. Ponizno molim, spasite me!«
D. Krsto Stošić

Naši dopisi

LJUBITOVICA

Vjersko, narodno i križarsko slavlje. Zar ne malo čudno zvuči: križarsko slavlje u Ljubitovici? Križari u Ljubitovici! U Ljubitovici, u toj trašnoj i zapuštenoj Zagori! A ipak je to istina. Tamo, gdje te mnogi nagrade ironičkim smijehom, kada spomeneš da bi trebalo početi s katoličkim organizacijama, tamo u tim zapuštenim i zabitnim krajevima prodrta je križarska misao i razvila barjak preporodnoga katoličkog omladinskog rada. Tamo smo bili svjedoci u nedjelju 10. t. mj.

Ljubitovički Križari su toga dana imali blagoslov svojih barjaka, a ljubitovička župa blagoslov nove župske kapele. Da vjere i posjete svoju, od velike gospode zapuštenu, braću i ove kamenite krajeve, došli su Križari iz Šibenika i Trogira sa izaslanikom V. K. B. Franom Grgićem.

Čitava proslava je protekla u najvećem raspoloženju i pravom križarskom duhu. Najprije je izaslanik preuz. biskupa preč. dr. A. K. Zorić blagoslovio kapelu, u kojoj je zatim otpjevao prvu sv. Misu. Pod Misom je pjevao šib. »Cecilijanski Zbor«, a preč. dr. Zorić održao je vrlo sadržajnu i umnu propovijed o križarskoj misli. Nakon sv. Mise Križari sa svojim zastavama i čitavim narodom pošli na najviše brdo Ljubitovica, da prisustvuju blagoslovu spomen-križa. Blagoslovio ga je mjesni župnik vlč. don D. Rodin, koji je nakon blagoslova izrekao vatreni govor i pozvao narod, da ostane vjeran svom svetom križu i hrvatskoj domovini. S brda je nato masa sišla u župski dvor, gdje se održalo križarsko zborovanje. Zborovanje je otvorio vlč. župnik. U ime šibenskog Križarskog Okružja govorio je njegov pretsjednik preč. dr. Zorić. U ime V. K. B. govorio je br. F. Grgić, koji je svojim temperamentnim govorom zanio sve prisutne. Još je u ime trogirskih Križara jedan trogirski Križar pozdravio zborovanje. Zborovanje je završeno poklicima Križarstvu, Crkvi i Hrvatskoj.

Poslije podne bio je blagoslov križarskih zastava za mjesno društvo. Blagoslovio ih je duhovnik trogirskih Križara preč. don F. Coce. Zastava su kumovali brat A. Zaninovič, pretsjednik šibenskih Križara i dobro poznati križarski radnik, te njegova supruga gđa Zorka, koja također mnogo žrtvuje za križarstvo. Prigodni govor izrekao je br. F. Grgić, koji je svojim nastupom ponovno zanio sve slušaoce.

Ljubitovica bi mnogima morala biti primjer. Neka se već jednom prestane s onim već dosadnim izgovorom: U Zagori se ne može ništa! Može se, samo ako se hoće. Doći će neprijatelji Križa, pa da vidite, kako će oni moći. Može se svagdje, pa i u Zagori. Samo treba imati volje i smisla za odgovornost Bogu i Narodu.

Prisutnik

ZEMUNIK

Domaćinska škola. U broju 13. »Katolika«, od 29. III. t. g. najavili smo otvor prvoga tečaja domaćinske škole pri amonšnoj poljoprivrednoj stanici. Videći odmah u početku ozbiljan rad, čestito ponašanje, neumorno i savjesno nastojanje gg. nastavnika(-ca), kao i volju i ljubav za naukom sa strane pitomkinja, bili smo uvjereni, da će i svršetak ovoga tečaja donijeti obilatog ploda. I, hvala Bogu, nije se prevarili. — Na tečaju su predavali: pri početku g. ban. savj. Mladinov, koji je i hospitirao ispitima pri svršetku, te g. Frano Kegl, upravnik poljoprivredne stanice, g. Timotej Karpov, sek. liječnik ban. bolnice, te gđice nastavnice Ljubica Radmilović i Marija Koludrović. Svi su upravo očinski i majčinski nastojali da uliju što više praktičnoga znanja u duše povjerenih djevojaka. Primjerom, savjetom, opomenom i zamjernom disciplinom naučile su pitomkinje, kako treba da se vladaju i svoje ne samo građanske, već i kršćanske dužnosti savjesno izvršuju. Čudoredno-

moralno ponašanje bilo je na svojoj visini te se posmatraču činilo, da su to ne svjetske pitomkinje, već kakova reda č. sestara. — Pitomkinja je bilo 20, i to iz: Biograda n/m, Filip-Jakova, Preka, Kali, Poljane, Sukošana, Zemunika, Benkovca, Nađina i Kruševa. Učile su opće domaćinstvo: krojenje, teoriju šivanja, povrtlarstvo, peradarstvo, mljekarstvo, higijenu i t. d. Pri svršetku travnja obavili su se ispiti iz pojedinih grana učenja. 4 djevojke prošle su s odlikom, 12 s vrlo dobrim i 4 s dobrim uspjehom. — 3. t. mj. bio je svečani otvor izložbe raznih radova, pripremljenih jestiva i t. d. Usprkos kišovitoga vremena posjetilaca je bilo od ranoga jutra do kasne večeri i iz mjesta i iz okolnih krajeva. Svatko je ostao zapanjen i divio se koliko ukusnom smještaju, toliko samoj izložbi. Takvih je bilo, osobito ručnih radova, da je čovjeku bilo teško vjerovati, da su seoske djevojke u roku od samo 2 mjeseca mogle nešto slična naučiti i izraditi. Kad je jedna kotarska djevojka pokazala odijelo, što ga je ništa gore negoli koji gradski krojač izradila svome ocu, zavapio je jedan moj Kotarac: »Ala, kud ja ne poslah i moju kćer u ovu školu!« Ovakvih i sličnih uzdaha čulo se na sve strane. Jednom riječju, uspjeh je, uzme li u obzir vrlo kratko vrijeme (2 mjeseca), bio vanredan i neopisiv. Zadovoljstvo amonšnoga naroda neka bude najljepša zahvala i plata i gg. nastavnica(-cama) i pitomkinjama. — 4. t. mj. pitomkinje su sa svojim nastavnica(-cama) slušale ujutro sv. Misu i hvalospjevom »Tebe Boga hvalimo« zahvalile Bogu. Nato su se tužna srca, sa suzom na očima, oprostile od svojih dragih nastavnika(-ca) i ponosne, što nose sobom radove svoga truda i nauka, otputovale svojim roditeljskim kućama. — Osobito će nas veseliti, ako se s ovakvim tečajevima, samo u nešto duljem roku, nastavi i dalje. Ovakvi tečajevi, budu li se na ovaj način održavali, mogu jedini da kroz 10—20 godina preporode i podignu osobito naš kotarski i bukovački narod u svim granama potrebitoga privrednog napretka i blagostanja.

Naši mjesni trgovci sjetivši se, da je nedjelja dan Bogu posvećen, pohvalno odredili, da barem za vrijeme službe Božje u crkvi drže zatvorene svoje dućane. To nam je bilo svima drago, jer želimo, da naše mjesto, koje se uvijek isticalo svojim kršćanskim životom, takvo ostane i dalje. Međutim opazismo u zadnje doba, kao da se pokajaje za taj svoj kršćansko-katolički a i ljudski čin, pa, dok se nedjeljom obavlja služba Božja, dućani su opet otvoreni i puni većinom dokonjaka. To

Život Šibenika

PRIJAMNI ISPIT NA GIMNAZIJI I PRIMANJE U SJEMENIŠTE. Molbe za prijemni ispit na gimnaziji treba prikazati na Ravnateljstvo gimnazije najkasnije do 22 (dyadesetidva) juna t. g. Molbi treba priložiti krštenicu, otpusnu školsku svjedodžbu i ostale svjedodžbe, ako je dijete učinilo više od 4 razreda pučke škole. Prijemni ispiti bit će 25., 26. i 27. juna t. g. — Po dobro položenom prijemnom ispitu roditelji, koji žele, da im dijete bude primljeno u sjemenište, jer voli posvetiti se svećeničkom zvanju, neka pošalju molbu preko svoga župskog ureda, najkasnije do 20. jula t. g., na Ravnateljstvo Biskupskog Đačkog Sjemeništa u Šibeniku. Ovoj molbi treba priložiti krštenicu i svjedodžbu o položenom prijemnom ispitu.

DEVETNICA DUHU SVETOMU počela je u prošli petak 22. t. mj., u katedrali. Drži se svake večeri za vrijeme svibanjske pobožnosti.

SV. KRIZMU dijelice preuzv. biskup na duhovski ponedjeljak, t. j. 1. lipnja u 11¹/₄ s. u katedrali.

BLAGDAN SV. PASKVALA bio je svečano proslavljen po starom običaju. Prije blagdana bila je devetnica, a na sam blagdan bile su ujutro lekcije, a zatim više sv. Misa. Preko sv. Misa pristupilo je mnogo svijeta sv. pričesti. Popodne održao je zanosnu propovijed o svećevu životu mp. gvardijan o. Š. Zivković.

GOSPA OD KARAVADA slavi se u crkvi sv. Duha u utork 26. t. mj.

PROMJENE KOD SVEČENSTVA. Vlč. don J. Mirković odrekao se časti dekana salskoga dekanata pak je preuzy. biskup imenovao vlč. don A. Strgađića prodekanom istoga dekanata. — U Drišju za žup. pomoćnika imenovan je na prijedlog mp. o. provincijala p. o. I. Abnusa.

nam nije drago, jer su nam kazali pametniji, da Bog kažnjava ne samo pojedince, već i čitava sela, gdje se ne poštuju i oskvrnjuju dani Njemu posvećeni. Povratite se dakle, dragi naši trgovci, svojoj prvašnjoj poštenoj odluci i zajedno s nama posvetite nedjelju, jer to nije ni vaš ni naš dan, nego je to dan Gospodnji!

Zemuničanin

OLIB

Proslava otkupa Oliba. Kako prošlih godina, tako je naše mjesto i ove godine 14. t. mj. proslavilo godišnjicu otkupa od kmetstva. Narod da daje vanjski znak svoga veselja, okitio je odmah ranim jutrom svoje kuće hrvatskim zastavama. Zvona su veselo slavila i pozivala vjernike u crkvu, u kojoj je u 10 s. bila svečana sv. Misa sa propovijedu i sa »Tebe Boga hvalimo«. Narod je svetkovao cijeli dan i bio u veselom raspoloženju, tako da se pod večer, iza kako se svršilo običajno kolo, svrstao u povorku te predvođen hrvatskim zastavama, pjevajući hrvatske rodoljubne pjesme, kličući svojim narodnim velikanima kao i vodama otkupa Oliba: pok. nadbiskupu dru Vinku Puljiću i glavaru p. Mati Skalko, obišao cijelo selo, praćen od žandara i financa, te došavši ispred župske crkve mirno se i u redu razišao. Veseli nas, što vidimo, da narod znade cijeniti ovaj dan svoje slobode. Ovim je pokazao, kako je vjerman vjeri djedova svojih i kako ljubi, što je njegovo i narodno, a k tome poštuje mir i red.

Pensionirani ugovorni poštara sa 44 godine službe. Ovih dana razno se glas našim mjestom, da je naš stari poštara Luša Miho napokon nakon 44 godine službe dobio pensiju, o kojoj se mnogo natezalo. On je eto prvi jedini, koji vrši službu poštara, otkad je u naše mjesto pred 44 godine došla pošta, a pred 30 godina brzojav. Ova vijest razveselila je sve mješćane, kao i mnoge druge u općini i izvan nje, koji poznaju staroga Miho, jer je bio zbilja uzor činovnika, te vršio svoju službu na zadovoljstvo svojih starješina i cijeloga naroda, kome je bio pri ruci uvijek po danu i po noći. Da je istinita ova vijest o pensioniranju staroga Mihe, potvrđuje činjenica, što je otvoren natječaj za ugovornoga poštara u Olibu. Čujemo, da se mnogi interesiraju za ovo mjesto u mjestu i izvan njega. Bilo bi poželjno i pravedno, da to mjesto dobije opet mješćanin, koji poznaje prilike i običaje mjesta te tako zadovolji i starješine svoje i svoj narod, kako je to naš stari Miho, kome želimo, da se nauživa svoje zaslužene pensije za dugi niz godina u krugu svojih milih i dragih.

PROSLAVA 80. GODIŠNICE TESLE. U Šibeniku proslavice se svečano 30. t. mj. 80. godišnjica života slavnog izumitelja N. Tesle. Za tu svrhu stvoren je posebni odbor, a na čelu mu je pretsjednik gradskog poglavarstva.

PRILIKOM »PROSNIH DANA« obavio je stolni kaptol procesiju oko katedrale, a pučke škole sva tri dana imale su praznik. Svakoga dana bila je školska misa.

KRIŽARSKO VIJEĆE U nedjelju 17. t. mj. šibensko Omladinsko Križarsko Bratstvo održalo je svoje svibanjsko vijeće. Iz iscrpljivih izvještaja odbornika vidi se, da je društvo kroz ove tromjesečje mnogo toga učinio na prosvjetnom i kulturnom polju. Ni duhovni rad i uspjeh nije zastajao. Bilo je i biranje novog odbora, jer su neki odbornici bili dali ostavku. Na prijedlog br. A. Breškovića jednoglasno se dalo povjerenje starom pretsjedniku br. A. Zaninoviću. Još su izabrani za potpredsjednika Š. Bumber, za tajnika K. Kulčić, za blagajnika A. Pavlović, za vođu Malih Križara M. Lovrić, za vođu naraštaja J. Baljkas, za knjižničara S. Karadjole, za referenta za tamburaški zbor Tonči Sila. Nadamo se, da će ovaj novi odbor sa svojim duhovnikom preč. don J. Felicinovićem uzastojati, da se još više uzdigne svjetionik velike križarske misli, koja je jedina kadra da preporodi našu omladinu.

PROSLAVA »MAJČINOG DANA«. Križarice i hrv. kat. žensko prosvj. društvo »Zora« ove godine proslavice »Majčin dan« u nedjelju 24. t. mj. Ujutro u 6¹/₂ s. biće sv. Misa u crkvi sv. Ivana, preko koje će članice i jednog i drugog društva pristupiti k Stolu Gospodnjemu. Popodne u 5 s. biće u istoj crkvi blagoslov sa Presvetim i kratka propovijed. U 8 s.

naveče biće u Kat. Domu skupni svečani sastanak, na kome će uz proslav, deklamacije i pjevanje biti i predavanje mp. o. dr. Vlade Bilobrk o majci.

POUČNO PREDAVANJE KOD KRIŽARA. Isusovac O. Vrbaneč, pozdravljen od vode šibenskih Križara br. A. Zaninovića, održao je svima šibenskim Križarima 15. t. mj. naveče veoma zanimivo duhovno predavanje: Križari treba da budu ljudi duboko prožeti vjerskim idealima i svijesni katolici, da mogu provesti u djelo svoj križarski program Euharistije, žrtve i apostolata na sebi i svojoj okolini. Preporučio je čestu sv. pričest i zatvorene duhovne vježbe kao najgodnije sredstvo za unutarnju izgradnju, a dra Merza kao najrječitiji primjer. Članovi su veoma pažljivo saslušali predavanje željom i odlukom, da to sve provedu u djelo.

IZGUBIO SE JEDAN PRIVJESAK S BISERIMA 12. o. mj. na putu od kazališta do sv. Jakova. Poštteni nalaznik umoljava se da ga uz nagradu povrati u knjižari Radića, jer je uspomena.

U TRGOVINI ODIJELA F. KRAJŠEK u Šibeniku, Kralja Tomislava ulica (na vrhu stepenića Dobrić), možete najbolje kupiti odijela, posebne jakete, hlače i košulje. Roba trajna, a cijene veoma niske.

Katolička Akcija

SKRADIN (Osnutak Križarica): Križarska misao doprla je i u naš Skradin, zanijela mlada srca te je eto, Bogu hvala, i kod nas osnovano Križarsko sestrinstvo. Društvo broji 20 članica i 24 Male Križarice. Na poziv opata-župnika preč. g. don Stjepana Poljaka održana je ustanovna skupština još 29. III. t. g. Na njoj je izabran odbor, određeno vrijeme i mjesto sastanaka i t. d. — Šibensko okružje Križarica poslalo je 16. t. mj. svoje odaslanice: s. Jadronja J. i s. Jušić Lj. One su održale sjednicu odbora i sastanak Križarica. Na sastanku održale su predavanja: »Moć Euharistije« (s. Jušić Lj.) i »Križarica i misije« (s. Jadronja J.) Sestre su još bolje upoznale škradinske Križarice s ideologijom i radom križarske organizacije. U nedjelju 17. t. mj. preko male Mise i svečane službe Božje opat-župnik preč. g. don Stjepan Poljak održao je krasnu propovijed o Križarstvu, a odaslanice šib. okružja Križarica otpjevale su koralnu sv. Misu. Po podne istoga dana došao je iz Šibenika duhovnik okružja preč. don Ante Radić i s. Pavletić L. Opet je održan najprije sastanak članica sa govorom preč. don Ante Radića o idealima i dužnostima Križarica te s. Pavletić L. o križarskoj organizaciji. Održan je zatim sastanak i s. Malim Križaricama koji je bio osobito dirljiv. Male su Križarice zanosno, pažljivo i živim interesom pratile govor preč. don Ante Radića »O apostolatu Malih Križarica« i govor s. Pavletić L. »Isus, prijatelj malenih«. Poslije sastanaka kao i na početku otpjevana je križarska himna, a zatim su pošle sve sestre u crkvu gdje su se zahvalile Bogu na Njegovoj milosti. — Oko 7 s. preč. don Ante Radić i sestre iz Šibenika otputovale su. Ispraćaj i rastanak bio je iskren, topao i srdačan, onakav kakav samo može da bude među onima koji su zaneseni za iste ideale, kako to samo zna da bude među križarskim dušama.

»HRVATSKI RADIŠA« broji preko 13 hiljada članova i 739 organizacija.

Po svijetu

ARAPSKI POKRET PROTIV ŽIDOVA U PALESTINI sve više raste. Njihov vođa objavio je proglaš kojim izvanredno oštro napada englesku mandatsku vladu i izjavljuje, da Arapi ne će nikad ni koraka odstupiti. Engleska pravda je postala nepodnosiva. Arapski narod ne da se podjarmljivati. Strajk će se voditi i dalje. Nema nikakve razlike između osvajanja Abesinije od strane Talijana i osvajanja Palestine od strane Židova, osim što su Talijani oružjem u ruci osvojili Abesiniju, dok Židovi to vrše pod zaštitom stranih bajuneta. Međutim Englezi odbijaju ove arapske zahtjeve te su za prvih 6 mjeseci dozvolili useljavanje kojih 4 hiljade siromašnih Židova.

PREDSJEDNIKOM SPANJOLSKE REPUBLIKE 10. t. mj. većinom glasova izabran je jedini kandidat »pučke fronte« Miguel Azanja, dosadašnji predsjednik vlade.